

Dr Grażyna Kędzierska

Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku

**SEMINARIUM EKSPERCKIE:
KAUKAZ – TERRA INCOGNITA
W BADANIACH NAD BEZPIECZEŃSTWEM?
Białystok, 23 maja 2017**

Seminarium zostało zorganizowane z inicjatywy Pani dr Justyny Olędzkiej aktywnie zajmującej się problematyką narodów Kaukazu, w szczególności Czeczeni. Organizatorce udało się zebrać liczne grono osób, które z różnymi aspektami tematyki Kaukazu spotykają się w codziennej pracy. W ten sposób obecność na Seminarium zaznaczyli ciekawymi wystąpieniami tak badacze uniwersyteccy, przedstawiciele różnych fundacji, jak i funkcjonariusze służb mundurowych. Na Seminarium, oprócz ekspertów tematyki z Białegostoku, zaproszenie przyjęli goście z Olsztyna, Poznania, Chełma i Elku. Temat Seminarium zainteresował kilka ośrodków prowadzących badania w tym zakresie, a w szczególności:

- Fundację El Karama,
- Zakład Bezpieczeństwa Międzynarodowego Instytutu Historii i Nauk Politycznych Uniwersytetu w Białymstoku,
- Podlaski Oddział Straży Granicznej,
- Zakład Karny w Białymstoku,
- Instytut Wschodni Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
- Wydział Nauk Społecznych Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie,

- Centrum Badań nad Ryzykami Społecznymi Collegium Civitas w Warszawie,
- Wyższą Szkołę Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie,
- Inicjatywę Dom Otwarty.

Seminarium składało się z czterech paneli, każdy o innym motywie przewodnim. Celem tego naukowego spotkania było pokazanie pozycji geopolitycznej regionu Kaukazu oraz rozpoznanie szerokiego spektrum zagrożeń jakie występują na tym terenie. Obrady miały także pokazać stopień świadomości społecznej w kwestiach obecności obywateli narodów Kaukazu w Polsce, ich kultury, religii i sytuacji prawnej.

Panel pierwszy *Kaukaz Północny – specyfika polityczna, religijna i kulturowa* moderowały dr Justyna Olędzka oraz dr Magdalena El Ghamari. Jako pierwszy wystąpił dr Adam Bartnicki (Uniwersytet w Białymstoku) prezentując kwestię *Miejsce Kaukazu Północnego w polityce wewnętrznej i zagranicznej Federacji Rosyjskiej*. Z kolei dr Jerzy Szukalski (Wyższa Szkoła Stosunków Międzynarodowych i Komunikacji Społecznej w Chełmie) odniósł się do wpływu nowelizacji prawa wyznaniowego w Federacji Rosyjskiej w latach 2013–2016 na bezpieczeństwo regionu Kaukazu Północnego. Podsumowaniem tematyki panelu pierwszego był referat dr J. Olędzkiej (Uniwersytet w Białymstoku) *Powojnie czyli Czeczenia od nowa*.

W następnym panelu, zatytułowanym *Terra incognita* dyskusją kierowały dr Justyna Olędzka oraz dr Agnieszka Łapińska. Panel zainicjowało wystąpienie dra Mariusza Marszewskiego (Instytut Wschodni Uniwersytet Adama Mickiewicza w Poznaniu) na temat *Polacy i Czeczeńcy – zderzenie kultur? Rozważania nad racjonalnością kategorii kultury czeczeńskiej z polskiej perspektywy*. Pani Natalia Gebert, Inicjatywa Dom Otwarty, wygłosiła referat *Polska – kraj bezpieczny?* Natomiast dr Grażyna Kędzierska (Niepaństwowa Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Białymstoku) rozważała etiologię kobiecych samobójczych zamachów terrorystycznych na tle przesłanek działalności organizacji terrorystycznych, w szczególności w odniesieniu do kobiet czeczeńskich.

Panel czwarty o motywie przewodnim *Kaukaz a problemy bezpieczeństwa* prowadziła dr Magdalena El Ghamri i dr Justyna

Olędzka. Pierwsze wystąpienie to referat *Nieszczęśliwy przypadek? Jednorazowy incydent? Atmosfera pogromowa? Analiza przejawów radykalizacji antymuzułmańskich i antyimigranckich nastrojów w Polsce na przykładzie wydarzeń w Elku na przełomie 2016 i 2017*. Tę tematykę w bardzo ciekawy sposób zrealizowali dr Michał Łyszczarz oraz dr Stefan Marcinkiewicz (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie). Dalej mgr Elżbieta Deja zajęła się zagadnieniem *Kobiety – kamikadze. Case study: Palestynki i Czeczenki*. Panel zakończyła mgr Monika Chmielińska (Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie) stawiając pytanie *Euroislamizacja – wybór czy konieczność?*

Seminarium zostało zrealizowane w interesującej konwencji, którą można nazwać „ciągła rozmowa”. Informacje podawane przez prelegentów już w trakcie wystąpienia były dopełniane przez pozostałych uczestników. Pytania były zadawane a problemy stawiane na bieżąco. Odpowiedzi i rozwiązania padały nie tylko z ust prelegentów ale również innych uczestników Seminarium. Wymiana informacji przebiegała niezwykle sprawnie, przy czym dyskusje były i interesujące, i zajmujące, i fascynujące. *Terra incognita* czyli obszar niezbadany, kraj niezbadany, ląd nieznanany. Wszystkie znaczenia tego łacińskiego określenia niezwykle dobrze opisują Kaukaz jako przewodni motyw obrad Seminarium. Wszyscy też Referenci próbowali zgłębić tajemnice tego nieznanego obszaru przedstawiając swoje naukowe dociekania i praktyczne doświadczenia w aspekcie politycznym, religijnym, społecznym, kulturowym, etnicznym, prawnym oraz penitencjarnym. Te pełne refleksji ciekawe rozważania prezentowane przez Referentów nasuwają interesujące implikacje wynikające z wiedzy i doświadczenia wszystkich uczestników Seminarium.

